

— Не штовхайся, ти, пеньок шоколадний! — обурився Кекс, що стояв праворуч.

— Це не я, — форкнув Шоко у відповідь, намагаючись утриматися на втомлених ногах, тимчасом як коневоз різко повернув ліворуч.

Обидва поні й далі мимоволі штурхали один одного.

Пу-ук! Міцна смердюча хмарка здійнялася над чорно-білим плямистим задком товариша Шоко.

— Фе-е-е! Кексе, ну скільки можна пука-ти! — зарепетував Шоко. — Ти смердиш, як десять куп гною!

— Сам такий! — сердито огризнувся Кекс, намагаючись вщипнути друга. На щастя, мотуз-ка, якою він був прив'язаний, виявилася зако-роткою.

Оле витягнув свою велику білу голову понад невисокою дерев'яною перегородкою, що відокремлювала його від Шоко й Кекса.

— Ану, не сваріться там, малі! — буркнув мерин.

Шоко зітхнув. Оле мав рацію. Вони всі страшенно застоялися в цій вантажівці, що везла їх до нової домівки. Згадавши про це, він невдоволено пирхнув. Ще задовго перед від'їздом він вирішив, що йому НІЗАЩО не сподобається нова садиба, яку щойно придбала хазяйка. Надто вже він любив свою стару оселю в Даммбюлі, і море, і вітер...

— Що ти там пирхаєш? — запитав Кекс.

Але Шоко не хотів про це говорити. Інші тільки кепкуватимуть із нього через те, що його вже зараз почала діймати ностальгія.

Кекс показав йому зуби й засунув носа в сітку, напхану сіном, що теліпалася перед ним туди-сюди.

— А де, власне, Графиня? — Шоко спробував мордою почухати свій правий бік, але не дістав. Він сердито гунав об долівку одним зі своїх маленьких задніх копитець. Гуп, гуп, гуп!

— Спокійно там! — заволав водій спереду.

Шоко здригнувся. Але не від крику водія, а тому, що Оле впіймав його ліве вухо.

— О-ой! — зойкнув він, намагаючись вирватися.

— Ану, припини бешкетувати, — пригрозив Оле.

— Ну добре, — буркнув Шоко, коли могутній мерин його відпустив.

Оле був, зрештою, головним серед усіх чотириногих родини Блюмляйн і чимось особ-

ливим, як полюбляла говорити хазяйка. Породі мерина загрозувало зникнення. Такі потужні холонокровні тварини не кожному були потрібні. Колись родичі Оле тягали з лісу дерев'яні колоди або возили важкі пивні діжі. А що нині? На щастя, Оле зовсім не претендував на винятковість. Графиня на його місці розповідала б про це кожному стрічному з ранку й до вечора — такою марнославною вона була. Шоко позіхнув і потягнувся. Слава Богу, що кобилі в коневозі не вистачило місця і хазяйка забрала її у причіп. Так їм принаймні не довелося вислуховувати багатогодинні нарікання на вибоїсту дорогу, погане сіно і затхле повітря.

— Агов, а де гето усії поділиса? — почув Шоко голос Тоні.

— Ну хто ж цього не знає, баварський карапузе, — гукнув Кекс.

Шоко закотив очі. Гафлінгер¹ йому точно цього не подарує.

— Шо ти там булькаїш, недопічку? — сердито відрізав Тоні.

— Дай мені спокій, — буркнув Кекс і набурмосився.

---

¹ Гафлінгер — порода невисоких коней.

Кекс завжди так робить: зачепить, а потім ображається, коли дістане відсіч.

Правду кажучи, Кекс і справді був дуже маленький (ще менший за нього), але називати його недопічком — то вже занадто.

— Говори нормальною мовою, Тоні! — втрутився у суперечку Шоко. — А то жодний кінь не второпас, що ти там белькочеш.

— Єк умію, так і гуворю, — огризнувся Тоні. — Ви там сьорано всі тупаки!

— Дурноголовий баварський карапуз! — пирхнув Шоко і вгатив заднім копитом об стіну конезова.

У відповідь на це водій різко загальмував, і Шоко, не втримавши рівноваги, знову стукнувся об Кекса.

— Якийсь пришелепуватий двоногий телепень за кермом, — обурився Шоко. — Взагалі не вміє їздити!

— Краще пожуй трохи, — запропонував йому Кекс, — це заспокоює!

Шоко відкопирив нижню губу.

— Я не такий ненажера, як Тоні. Крім того, в мене кепський настрій.

Кекс здивовано поглянув на нього своїми великими очима.

— Через переїзд? Але ж це вимушений крок. Інакше хазяйці довелось б усіх нас продати.

— Нічого подібного, — промимрив Шоко, уникаючи погляду свого друга. — Адже все було добре.

— Кекс має рацію, Шоко, — додав Оле й потрусив своєю верхньою губою. Ого, він справді не жартує. — Нічого доброго там уже не було, але, здається, ти й досі цього не розумієш. Після того як хазяїн покинув хазяйку, вона мусила шукати нову роботу. І лише в одній школі, розташованій далеченько, потрібна була вчителька.

— А навіщо хазяйці та школа? У неї ж є ми, — наполягав Шоко.

— Але нами хазяйка грошей не заробляє! Чи ти, може, хочеш заробляти гроші?

Шоко збентежено вирічився на свого друга:

— І як же я міг би їх заробляти?

— Наприклад, носити на собі учнів верхової їзди, — запропонував Оле.

Кекс нахабно гикнув:

— Або тягати бричку з людьми.

Шоко відчув клубок у горлі. Носити учнів верхової їзди або тягати бричку — фе, яка ги-

дота! Це ж важко! Ні, в такому разі заробляння грошей — це не для нього.

— От бачиш, — продовжував Оле. — Тому ми й переселяємося. Щоб ти й надалі міг жити собі на втіху!

Що ж, так-то воно так, але не зовсім. Проте Шоко вирішив більше не розвивати цю тему й теж висмикнув із сітки кілька стеблин сіна. Якийсь час усі жували мовчки.

Вантажівка тряслася на звивистій дорозі, і їм постійно доводилося балансувати, щоб не гепнутись. Раптом водій посигналив, повернув праворуч і зупинився. Двигун замовк. Шоко й Кекс дивилися один на одного. Схоже, поїздка закінчилася.

— Ми приїхали! — зрадів Кекс. Пу-ук!

Але зараз Шоко не звернув на це уваги. Він почув знадвору шалений гавкіт.

— Це Бруно! — крикнув він, нетерпляче тупцяючи ногами. Бруно був його другим найкращим другом після Кекса.

— Годі вже борсатися, — прогрімів Оле йому на вухо.

Але зараз навіть Тоні неможливо було приборкати. Він іржав і смикав свою мотузку.

— Ану, заспокоїлися! — крикнув Оле, притиснувши вуха і вишкіривши зуби.

Шоко втягнув голову. Це означало, що зараз треба остерігатися, бо мерин не жартував. А його копита, такі великі, як супові тарілки, могли, якщо треба, переконати кого завгодно!

Повільно відчинилися задні двері, і їх привітав знайомий голос хазяйки:

— Ласкаво прошу до нової оселі!

Пф-ф-ф, сто років снилась йому ця нова оселя! Однак Шоко теж підтримав схвильоване іржання своїх товаришів. Зрештою, це краще, ніж стирчати в якомусь коневозі.

— Як будемо вивантажувати тварин, пані Блюмляйн? — почув він голос водія.

Шоко поворушив ніздрями. Ото вже незнайко! Він не тільки погано водить машину, а ще й поняття не має про коней. Звісно, вони вийдуть звідси на своїх власних чотирьох копитах, як же інакше?

— Я їх повідв'язую, — пояснила хазяйка чоловікові, — і вони самі повиходять.

— Самі? — голос водія затремтів.

Хазяйка засміялася:

— Не хвилюйтеся, вони не втечуть. Мої коні та поні слухняні.

— Атож! — пирхнув Шоко. — Зараз ми йому покажемо, які ми слухняні.

Кекс радісно заіржав.

Біля них виринула світла й кучерява голова хазяйки. Шоко щасливо обнюхав її. Але блакитні хазяйчині очі дивилися на нього серйозно, а перед його носом танцював туди-сюди піднятий вказівний палець.

— Будь ласка, акуратно й чемно, панове! Спочатку виходять Тоні й Оле, за ними — ви.

— Ви чули, що сказала хазяйка? — застережливо пробурмотів Оле над головою Шоко. — Акуратно й чемно!

— Ще б пак, — задер голову Шоко, втягуючи ніздрями повітря. Воно пахло травою та землею. — Сподіваюся, тут є принаймні затишна стайня й вигул, де можна буде погарцювати.

Він вирішив негайно оглянути місцевість. Крім того, Шоко хотів неодмінно привітатися з Лоттою. Цікаво, де це вона?

Його думки урвало гупання копит Оле й Тоні, коли ті спускалися вантажною платформою. Відтак хазяйка відсунула перегородку й Шоко побачив перед собою бруковане подвір'я та кілька будівель.

— Вперед! — Хазяйка підбадьорила його легеньким ляпанцем по кругленькому задку.

У супроводі Кекса Шоко подріботів вантажною платформою вниз. Збоку стояв водій, тримаючи перед собою якусь довжелезну жердину.

— Чи він думає, що ми кусаємося? — реготнув Шоко.

Кекс радісно пирхнув.

— Мабуть! — і гучно заіржав, вигнувши спину.

— А-а-а-а-а! Пані Блюмляйн, коні біжать! — Спіткнувшись, чоловік гепнувся дупою на землю. Прямісінько в свіженьку купку кінських «пампушок». Шоко ледь не луснув від іржання. Мабуть, це Тоні знову припекло і він залишив своє «добро» саме там, де треба.

Хазяйка відігнала їх убік і, сміючись, допомогла водієві піднятися.

— Не переймайтесь, вони просто трішки пустотливі.

Шоко став на задні ноги, а передніми копитами баламкав у повітрі. Так і є, тільки трішки пустотливі. Як же це чудово, знову мати можливість рухатися! На radoщах він зробив ще кілька незграбних стрибків. Водій перелякано виричався на нього. Потім, гримнувши вантажною платформою, похурчав своєю машиною геть.

Важко дихаючи, Шоко смачно позіхнув. Найбільше йому хотілося тут і негайно влягтися й подрімати.

— Гав! — почув він перед собою. — Ти не хочеш зі мною привітатися? — темні очі Бруно докірливо дивилися на нього.

Нахиливши голову, Шоко тицьнувся носом у собачу шерсть.

Пес обтрусився.

— Та облиш, — буркнув він. — Як вам їхалося?

— Так собі, — промимрив Шоко. — Як воно тут взагалі?

Бруно покрутив головою туди й сюди, ніби мусив спочатку все навколо перевірити.

— Таке щось, — відповів пес і почимчикував собі геть.

— Чудова відповідь! Тоді все ясно!

Шоко збентежено дивився вслід другові. Бруно, здається, побіг до житлового будинку. Той мав досить занедбаний вигляд. Деякі віконниці перехнябилися, і подекуди на них повідлущувалася фарба. Підвівши голову, Шоко нашо-ропив вуха. А куди це поділися Кекс і Тоні? Вони мусять бути десь неподалік. Може, треба перевірити за тим старим сараєм? Недовго думаючи, він потрюхикав їх шукати.

Нарешті він може знову бігати! Він аж захлинався з радості й, мов справжнісінький риксак, помчав за ріг найближчої будівлі. Ніхто не зможе його обігнати! Ух-х! Шоко різко загальмував, але це не допомогло. Він з усієї сили бухнувся в зад Кекса.

— І якого це дідька ти тут стовбичиш?

Кекс навіть не поворухнувся. Шоко спантелчено втупився у його спину.

Видно, щось відібрало його другові мову. Щось таке, від чого той, як зачарований, не міг відірвати очей.

— Бовдур! — раптом закудкудакало поруч. — Лантух огидний!

Шоко витягнув голову над спиною товариша й принюхався.

— Фе-е-е, кури!

— А ти як думав? — чваньковито проквотало у відповідь. — Це ви ті йолопи, на яких тут чекали?

— Гей ви, макоцвітні кудкудакалки, ми не йолопи!

Шоко протиснувся повз Кекса вперед. Перед ним вишикувалися три пернатих пані. Вони були вже немолоді й трохи обскубані. Та проте пихато задирали вгору свої шиї й сердито клацали дзьобами.

Шоко роззявив рота, як справжній дикий поні-дракон. Кури голосно заверещали й, панічно махаючи крильми, розбіглися хто куди.

У повітрі літали руді пір'їни. Шоко поскакав за ними слідом. На жаль, пернаті опудала саме встигли

добігти до курника й позлітали на драбину. Не пощастило!

— Бовдури, бовдури, бовдури, — кудкудакало зверху.

— Ми їм за це колись віддячимо, — буркнув Шоко до свого друга, який риссю

примчав слідом за ним. — Коли вони навіть не сподіватимуться!

Кекс кивнув. Пу-ук!

— От уже порося! — Шоко вщипнув його за бік.

Кекс нахабно вишкірив зуби, потрусив своєю чорно-білою кошлатою гривною і помчав через двір.

— Ану, впіймай мене! — Пу-ук!

Але зараз Шоко зовсім не хотілося грати у лованки. Він стояв і озирався навколо. Цікаво, де це стайня? Хоч би нею не виявився той старий хлів, що він повз нього перед тим пробігав. За курником він знайшов соковитий луг. Принаймні смачною травичкою можна буде ласувати! Його очі помандрували далі ліворуч, і він здригнувся. Невже це манеж? Надзвичайно схоже на те, але Шоко не хотів зараз хвилюватися. Одразу за манежем стояв будинок. Кілька вікон були відчинені, й барвисті фіранки тріпотіли на вітрі. Здається, хазяйка з Лоттою вже трохи обжилися. Аж тут його ніздрі впіймали солодкий аромат моркви і яблук. Звідки, цікаво, долинає цей запах? Принюхуючись, Шоко пробіг повз манеж. Попереду він угледів садок і відчув, як у його роті назбиралося повно слини.

Захеканий Кекс знову наздогнав його.

— Ти не хочеш грати у лованки? — розчаровано запитав товариш.

Та не встиг Шоко відповісти, як за його спиною пролунав голос Оле:

— Ви часом не нас шукаєте?

Шоко обернувся. В одному з вікон будівлі біля сараю з'явилася голова Оле.

— Авжеж, Оле! Так ось де стайня!

Він позіхнув. Нарешті він зможе прилягти на м'якій соломці у власному стійлі. Шоко покрокував до дерев'яних дверей біля вікна Оле і штовхнув їх.

Кекс пхався за ним слідом.

Графиня невдоволено витягнула до них свою витончену гніду голову й поворушила ніздрями.

— А ви тут що забули? — зверхньо запитала вона.

— Приємно, що ви раді нас бачити, пані Графине! — Шоко пошкрябав переднім копитом об землю, ніби збирався вклонитися.

— Вас розшукує хазяйка, — прошамкотів Оле з набитим ротом.

— Тож забирайтеся звідси, — форкнула пані кобила.

— А де ж ми будемо жити? — Шоко намагався зазирнути за її перегородку, але був замалий для цього.

Графиня почала стригти вухами, поїдаючи його ненависним поглядом. Він мерщій відступив у безпечне місце.

— На щастя, не тут, — вишкірила зуби кобила.

— Пф-ф-ф! — Шоко обернувся. — Оле, а де ж наші стійла?

— Поні спатимуть надворі, — знущально заявила Графиня.

— Що за дурниці! — лютував Шоко. — Оле, скажи хоч щось!

Оле похитав головою.

— Я не бачу тут стійл для вас. Біля мене є одне, але в ньому стоїть усілякий мотлох.

Шоко це набридло. Тут явно щось не так.

— Я хочу повернутися в Даммбюль, — крикнув він.

Та його розчарування і лють не мали подальшого виходу, бо надворі пролунав голос хазяйки:

— Шоко, Кексе, де ви?

Шоко рішуче стиснув губи. Він нізащо не озветься. Нехай пошукає.

Двері стайні відчинилися, і туди влетіла Лотта.

— Так ось ви де, утікачі! Ви мали б давно піти до своєї нової оселі, — докірливо промовила вона.

— Нам ніхто не сказав, — буркнув Шоко. Але бурчати далі він не міг, адже Лотта обійняла його обома руками й цьомкнула в лоба. Її довге біляве волосся завісою спадало перед його мордою.

— Нарешті я тебе знайшла! — зраділа вона.

Шоко лизнув їй руку. Лотта, без сумніву, була його улюбленицею!

Кекс ревниво протиснув свою голову поміж ними і, звичайно, теж потрапив у її радісні обійми.

— А хай вам грець, вічно ці твердоголові поні! — Перед ними вигулькнула захекана хазяйка і вхопила Шоко за його густий чуб. — Завжди я маю вас шукати!

Вона потягнула його за собою до обгородженого вигулу.

— Тут ваш новий дім! — Хазяйка відчинила ворота.

Що-що вона сказала? Пробігаючи повз цю загороду, він подумав, що це для курей!

Але зараз тутечки не кудкудакала жодна курка. Натомість біля наповнених сіном ясел стояв його приятель Тоні й ласо жував. Шоко вперся копитами в землю. Туди його навіть десятеро коней не зтягнуть!

— Я хочу в стайню до Оле та Графіні! — гнівно проіржав він. — Я теж хочу мати стійло!

Його переконав тільки віник, який несподівано з'явився в руках хазяйки.

Притиснувши вуха, Шоко забіг у загороду. Він зупинився біля Тоні й форкнув у сіно.

— Знову нам дісталася найнедоладніша стайня, — бурчав він. — Власне, жодної стайні!

— Пойде! — хихикнув його приятель гафлінгер, — головне, щоб їсти фатало!

— Смачно! — прицмокнув Кекс, приєднавшись до них.

Тоні схвально мугикнув.

Шоко промовчав, але не міг не погодитися з друзями. Сіно було непогане.

Згодом Лотта принесла яблук, моркви і вечірню порцію вівса й наклала соломи під накриттям, яке, вочевидь, було їхнім спальним місцем. Воно являло собою щось на зразок величезної коробки, тільки з трьома стінами й дахом. Кілька дощок на ньому теж теліпалися

абияк. Шоко зітхнув. Тоні з Кексом проіржали «дякую», а він не переставав бурмоситись. Навіть Лоттине ніжне чухання за вухами, яке він так любив і годинами міг ним насолоджуватися, не давали йому втіхи.

Пізніше він стояв між своїми друзями, що солодко спали, і вдивлявся у грозову ніч.

Чого б тільки він зараз не віддав, аби знову опинитися в Даммбюлі! Шоко глибоко зітхнув, видихаючи свою страшенну тугу в п'тьму. Він згадував про веселі прогулянки з Лоттою на пляжі, про затишну стайню, яка донедавна була їхньою домівкою. І Шоко присягнувся: ця ферма йому **ЗОВСІМ** і **ВЗАГАЛІ НІКОЛИ** не сподобається! Почав накрапати дощ, і на нього напала втома. Очі заплющилися. Як усе кепсько!

